

Rapport

Datum: 23 juli 2007

Rapportnummer: 2007/155

Klacht

Met betrekking tot het regionale politiekorps Brabant-Noord:

Verzoeker klaagt over de wijze waarop een medewerker van het regionale milieuteam van het regionale politiekorps Brabant-Noord tegen hem is opgetreden. Verzoeker klaagt er met name over dat deze betrokken ambtenaar:

op 22 januari 2005 op het blote oog heeft vastgesteld dat de pootring van zijn Noorse goudvink niet voldeed aan de wettelijke voorschriften;

deze pootring heeft beschadigd en vernietigd, zodat niet meer kan worden gecontroleerd of de pootring aan de wettelijke vereisten voldeed.

Verder klaagt verzoeker erover dat een ambtenaar van het regionale politiekorps Brabant-Noord heeft geweigerd om zijn aangifte in verband met het wegmaken van de goudvink (ex artikel 350 van het Wetboek van Strafrecht) op te nemen, omdat er "geen verdachte was".

Met betrekking tot het arrondissementsparket te 's-Hertogenbosch:

Verzoeker klaagt erover dat het arrondissementsparket onzorgvuldig heeft gehandeld met betrekking tot de inbeslaggenomen goudvink. Verzoeker klaagt er met name over dat:

zijn goudvink is losgelaten, nog voor de rechter een beslissing ten aanzien van de vordering strekkende tot onttrekking aan het verkeer van de goudvink had genomen;

in strijd met de werkelijkheid, tijdens de behandeling van de vordering tot onttrekking aan het verkeer van de inbeslaggenomen goudvink op 24 juni 2005, heeft verklaard dat de goudvink nog bij de bewaarder aanwezig was en in goede gezondheid verkeerde.

Beoordeling

Algemeen

Op 22 januari 2005 namen twee politieambtenaren van het regionale milieuteam van het regionale politiekorps Brabant-Noord bij verzoeker een Noorse goudvink in beslag. Verzoeker werd verdacht van een strafbaar feit, te weten het in bezit hebben van een goudvink zonder dat deze vogel was voorzien van een gesloten pootring.

In het ter zake gemaakte proces-verbaal van 22 januari 2005 staat onder meer dat de betrokken politieambtenaren ter opsporing van overtredingen gesteld bij of krachtens de Wet op de economische delicten en de Flora- en Faunawet een onderzoek hadden ingesteld aan de vogels van verzoeker. Het proces-verbaal vermeldt dat de vogels van

verzoeker beschermde inheemse diersoorten zijn zoals bedoeld in artikel 4, eerste lid onder b, van de Flora- en Faunawet (zie Achtergrond, onder 1.). Het onder zich hebben van deze levende beschermde inheemse diersoort is toegestaan als de houder kan aantonen dat de vogels gefokt zijn en de vogels voorzien zijn van een juiste (gesloten) pootring, zo vermeldt het proces-verbaal. Bovendien mag op grond van artikel 1 sub e van de Regeling afgifte en kenmerken gesloten pootringen en andere merktekens (zie Achtergrond, onder 2.; verder de Regeling) met de gesloten pootring op geen enkele wijze geknoeid zijn en moet de gesloten pootring een individueel kenmerk hebben. Verder mag ingevolge bijlage 1 van genoemde Regeling de binnendiameter van een gesloten pootring van een grote (Noorse) goudvink ten hoogste 3,0 mm zijn (zie Achtergrond, onder 2.). Uit het onderzoek aan één van de vogels van verzoeker stelde politieambtenaar W. middels een schuifmaat vast dat de pootring, gemeten aan de onderzijde, een binnendiameter had van 2,9 mm, zo blijkt uit het proces-verbaal. Verder blijkt uit het proces-verbaal dat politieambtenaar W. zag dat de pootring aan de onderzijde volledig onbeschadigd was. Ten aanzien van de bovenzijde van de pootring vermeldt het proces-verbaal dat de politieambtenaar zag dat met de bovenzijde van de pootring was geknoeid, nu deze aan de onderzijde "taps" liep door oprekking aan de bovenzijde waardoor de binnendiameter van de ring aan deze zijde met enkele tienden van mm was vergroot. Het proces-verbaal vermeldt vervolgens dat de politieambtenaar zag dat op de plek waar de ring was opgerekt de laklaag op de rand aan de binnenzijde ontbrak. Hierdoor ontstond bij de politieambtenaar het vermoeden dat de beschadiging was opgetreden ten gevolge van het middels een werktuig oprekken van de ring. De politieambtenaar vermeldt in het proces-verbaal dat het, gelet op zijn ervaring met soortgelijke ringonderzoeken en gelet op hetgeen hij had geconstateerd, geen gesloten pootring betrof zoals bedoeld in artikel 1 onder e van de Regeling (zie Achtergrond, onder 2.). Politieambtenaar W. maakte tegen verzoeker proces-verbaal op wegens verdenking van overtreding van artikel 13, eerste lid van de Flora- en Faunawet, juncto artikel 1a onder 1 van de Wet op de economische delicten (zie Achtergrond, onder 3.). Vervolgens nam hij de vogel in beslag.

Politieambtenaar W. stelde verzoeker vervolgens in de gelegenheid om afstand te doen van de goudvink om er met een waarschuwing vanaf te komen. Verzoeker weigerde dit. Politieambtenaar W. knipte vervolgens de pootring van de goudvink met een tangetje door en verwijderde deze. Bij het proces-verbaal voegde opsporingsambtenaar W. een fotoblad met daarop twee foto's van de betreffende pootring in doorgeknipte toestand.

De goudvink werd diezelfde dag overgebracht naar een opslaghouder onder verantwoordelijkheid van de Dienst regelingen van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV).

Verzoeker legde op 9 februari 2005 zijn klacht over de gang van zaken voor aan de officier van justitie en vroeg tevens om de teruggave van zijn goudvink. De officier van justitie liet hierop weten dat hij de zaak seponeerde. Verder deelde de officier van justitie mee dat de politie naar zijn oordeel geen procedurefouten had gemaakt en dat aan zijn verzoek om de

vogel terug te geven niet kon worden voldaan. Op 12 april 2005 stuurde de officier van justitie aan verzoeker een kennisgeving van sepot met als reden dat hij volgens de officier van justitie als dader niet strafbaar was.

Verzoeker vroeg de officier van justitie in zijn brief van 17 april 2005 zijn zaak alsnog voor de rechter te brengen. Bij brief van 21 april 2005 liet de officier van justitie verzoeker weten dat hem uit de correspondentie was gebleken dat verzoeker zijn vogel terug wenste en geen afstand van zijn vogel deed. De officier van justitie diende daarom ten aanzien van de inbeslaggenomen goudvink een vordering tot onttrekking aan het verkeer bij de rechtbank in.

De rechter wees de vordering van de officier van justitie bij beschikking van 24 juni 2005 af en gelastte tevens teruggave van de goudvink aan verzoeker. De rechtbank oordeelde dat uit het proces-verbaal niet met zekerheid kon worden afgeleid dat met de pootring was "geknoeid" in die zin dat de ring was opgerekt of opengeknipt was geweest. Gelet op de minimale afmetingen van de ring (rond 3 mm binnendiameter) was voor het bewijs ofwel een nauwkeurigere meting van beide zijden van de ring, ofwel een foto van de ring voordat deze voor de politie van de vogelpoot was losgeknipt - dus in aangetroffen toestand om de poot van de vogel - op zijn plaats geweest, aldus de rechtbank. Naar het oordeel van de rechtbank was op grond van het proces-verbaal onvoldoende aannemelijk dat de goudvink niet was voorzien van een pootring die voldeed aan de gestelde eisen van de Regeling (zie Achtergrond, onder 2.).

Op 27 september 2005 liet de Dienst Regelingen van het Ministerie van LNV verzoeker weten dat zijn goudvink per abuis door de opslaghouders met andere vogels was losgelaten. De Dienst Regelingen deed de toezegging de waarde van de goudvink te zullen vergoeden.

Verzoeker probeerde aangifte te doen tegen de opslaghouders wegens vernieling van zijn bezit. Het regionale politiekorps Brabant-Noord weigerde de aangifte op te nemen omdat er volgens hem geen verdachte kon worden aangewezen.

Verzoeker diende vervolgens op 27 september 2005 mondeling een klacht in bij het regionale politiekorps Brabant-Noord over de gang van zaken. Verzoeker klaagde erover dat de meting met het blote oog onnauwkeurig bewijs opleverde, dat de doorgeknipte pootring niet meer als bewijs kon dienen en dat hijzelf niet als bewaarder was aangesteld.

De korpsbeheerder deed de klachten van verzoeker bij beslissing van 31 oktober 2005 af. De korpsbeheerder deelde mee dat hij zich ten aanzien van alle klachtonderdelen van de klacht van een oordeel onthield nu de officier van justitie zich reeds over de beklagde gedraging had uitgelaten en de onttrekking aan het verkeer

van de inbeslaggenomen vogel door de rechter was getoetst en afgewezen. De korpsbeheerder deelde mee de korpschef wel te verzoeken bij de officier van justitie na te gaan of de overwegingen die ten grondslag liggen aan de uitspraak van de rechtbank gevolgen hebben voor de gebruikelijke werkwijze van de politie in dergelijke zaken.

Op 1 december 2005 deelde de Dienst Regelingen van het Ministerie van LNV verzoeker mee dat zijn goudvink reeds op 1 april 2005 was losgelaten.

Op 9 januari 2006 liet het regionale politiekorps Brabant-Noord verzoeker weten dat de hoofdofficier van justitie had bericht dat er geen aanleiding was om de gebruikelijke werkwijze in dergelijke zaken aan te passen. De hoofdofficier van justitie deelde mee dat het feit dat de Dienst in het geval van verzoeker een fout had gemaakt door de vogel vrij te laten terwijl tegen de inbeslagname voor verzoeker nog een rechtsmiddel openstond, als een betreurenswaardig incident kan worden beschouwd.

Verzoeker wendde zich op 27 januari 2006 tot de Nationale ombudsman.

A. Met betrekking tot het regionale politiekorps Brabant-

Noord

Ten aanzien van de klacht over de waarneming "op het blote oog"

Bevindingen

Verzoeker klaagt erover dat de betrokken politieambtenaar W. van het regionale politiekorps Brabant-Noord op het blote oog heeft vastgesteld dat de pootring van zijn Noorse goudvink niet voldeed aan de wettelijke voorschriften. Volgens verzoeker stelde politieambtenaar W. op het blote oog aan de bovenzijde van de ring een afwijking van "enkele tienden van diameter" vast. Verder geeft verzoeker aan dat de betrokken politieambtenaar zei dat hij "hem aan de bovenkant niet kon meten, door het lijfje van de vogel die in de weg zit, maar dat hij zo wel zag dat het daar wijder was". Verzoeker geeft aan dat politieambtenaar W. van de schuifmaat gebruik had moeten maken om het vermeende "geknoei" aan de bovenzijde van de ring aan te tonen. Verzoeker zou zich, naar zijn zeggen, hebben neergelegd bij de constatering dat er met de ring geknoeid zou zijn, indien de schuifmaat het verschil tussen de onderzijde en bovenzijde van de ring zichtbaar zou maken.

Ten aanzien van de door politieambtenaar W. geconstateerde beschadiging van de laklaag liet verzoeker weten dat het veelvuldig voorkomt dat vogels aan hun pootringen pikken en knagen, waardoor de ringen behoorlijk kunnen worden toegetakeld, beschadigd of vervormd.

De korpsbeheerder liet weten de klacht niet gegrond te achten. De korpsbeheerder deelde mee dat in de klachtafhandeling is opgemerkt dat de officier van justitie, onder wiens gezag de politie optrad, het optreden rechtmatig heeft geacht. De korpsbeheerder voegde daaraan toe, dat het probleem niet is geweest dat de betrokken ambtenaar visueel heeft vastgesteld dat met de ring was geknoeid. Dit is door de rechtbank niet onjuist geacht, aldus de korpsbeheerder. Het probleem was volgens de korpsbeheerder gelegen in het feit dat van hetgeen betrokken ambtenaar had waargenomen geen foto was gemaakt, zodat de onregelmatigheden die hij constateerde voor de rechter niet controleerbaar waren.

De korpsbeheerder liet verder weten dat, omdat in de Regeling niet is toegelicht wat precies onder het begrip "geknoeid" wordt verstaan, een verbalisant in zijn proces-verbaal moet toelichten waarom hij van oordeel is dat daarvan in een concreet geval is. De korpsbeheerder concludeerde dat politieambtenaar W. in het proces-verbaal uitgebreid had beschreven dat de ring aan de onderzijde taps liep en aan de bovenzijde was opgerekt, waar de laklaag aan de rand van de binnenzijde ook ontbrak. Omdat politieambtenaar W. hierop concludeerde dat er was geknoeid met de pootring, was het niet meer noodzakelijk om de bovenzijde van de pootring na te meten, aldus de korpsbeheerder. De korpsbeheerder deelde verder mee dat uit het klachtonderzoek bleek dat de reden van het niet meten van de bovenzijde van de pootring was, dat het lijfje van de vogel kennelijk in de weg zat. Politieambtenaar W. was echter van mening geweest dat uit de overige omstandigheden al bleek dat er was geknoeid met de pootring, zodat voldoende aanleiding bestond om een proces-verbaal op te maken. De omstandigheden waaruit dit bleek, waren voor betrokken ambtenaar met het blote oog zichtbaar, aldus de korpsbeheerder. De korpsbeheerder gaf aan dat het vervolgens aan het Openbaar Ministerie was om te toetsen of de toelichting die de betrokken ambtenaar in zijn proces-verbaal had opgenomen, voldoende was voor het oordeel dat er was "geknoeid" met de pootring.

Politieambtenaar W. gaf in het kader van het onderzoek van de Nationale ombudsman aan dat het op het blote oog vaststellen van eventueel geknoei met een pootring de gebruikelijke werkwijze is bij controles van pootringen. Het meten van de doorsnede aan de bovenkant van een pootring is niet noodzakelijk wanneer zichtbaar is dat er op enigerlei wijze is geknoeid met de ring, aldus W. Bij het constateren van eventueel "geknoei" van een pootring, wordt volgens W. gekeken naar meerdere beschadigingen op de ring. In het geval van verzoeker was volgens W. makkelijk te constateren dat er met de ring geknoeid was nu de bovenkant duidelijk opgerekt was en het verschil tussen de onderzijde (die met een schuifmaat 2,9 mm was gemeten en derhalve conform de richtlijn was) en bovenzijde goed te zien was. Daarnaast was de laklaag aan de binnenkant van de bovenzijde beschadigd, waarschijnlijk door het oprekken met een werktuig of iets dergelijks, aldus W. W. liet weten dat de laklaag van de ring mogelijk beschadigd kan zijn door het gepik van de vogel met zijn snavel, maar dat dit niet wegneemt dat een ring opgerekt kan zijn. W. deelde verder mee dat het met het blote oog zien of een ring wel of niet opgerekt is, een

kwestie van ervaring is, die hij heeft opgedaan na zo'n paar duizend vogels te hebben gecontroleerd. Opmeting middels een schuifmaat van de bovenzijde van de ring is volgens hem niet altijd mogelijk wegens het lijfje van een vogel. Dit hangt af van de soort en bouw van de vogel, aldus W. Volgens W. was het in dezen beter geweest als het een strafzaak was geworden, zodat hij op de zitting de pootring en de vastgestelde beschadigingen had kunnen tonen.

Beoordeling

Het motiveringsvereiste houdt in dat het handelen van bestuursorganen feitelijk en logisch wordt gedragen door een kenbare motivering. Dit brengt met zich mee dat een bestuursorgaan zijn beslissing hoe te handelen doet steunen op voldoende en afgewogen informatie.

Vast staat dat de betrokken politieambtenaar de onderzijde van de pootring met een schuifmaat heeft opgemeten. De onderzijde van de ring mat 2,9 mm en was hiermee conform de wettelijke vereisten. Verder staat vast dat betrokken politieambtenaar de bovenzijde van de pootring niet heeft gemeten met de schuifmaat, maar dat hij stelt te hebben waargenomen dat die taps liep, enkele tienden van mm van de onderzijde verschilde en dat de laklaag van de ring beschadigd was op de plaats waar de ring volgens hem vermoedelijk opgerekt was. Op grond hiervan vermoedde politieambtenaar W. dat er met de pootring van de goudvink "geknoeid" was. Verder is naar voren gebracht dat betrokken politieambtenaar de bovenzijde van de ring niet met de schuifmaat kon meten omdat het lijfje van de goudvink in de weg zat.

In de Regeling (zie Achtergrond, onder 2.) wordt niet nader omschreven wat er onder het begrip "geknoeid" wordt verstaan. Het is daarom aan de politieambtenaar om duidelijk te motiveren waar zijn constatering, dat er met een pootring geknoeid is, op gebaseerd is. De betrokken ambtenaar heeft weliswaar drie omstandigheden aangevoerd op grond waarvan hij vermoedde dat er met de pootring geknoeid was, doch vanwege het doorknippen en weggooien van de ring zonder dat er vooraf een foto is gemaakt, is een en ander niet meer controleerbaar. Dit vormde voor de rechter ook aanleiding om geen strafbaar feit aan te nemen (zie Algemeen, onder 7). De politieambtenaar had vanwege het feit dat de schuifmaat kennelijk niet op de bovenkant van de pootring gezet kon worden omdat het lijfje van de vogel in de weg zat, wel kunnen volstaan met een waarneming met het blote oog. Hij had echter niet mogen nalaten om een foto te maken voordat hij de ring openknipte zodat zijn waarneming controleerbaar was.

De onderzochte gedraging is op dit punt niet behoorlijk.

II. Ten aanzien van de beschadiging en vernietiging van de pootring

Bevindingen

1.1. Verzoeker klaagt erover dat de betrokken politieambtenaar de pootring heeft beschadigd en vernietigd, zodat niet meer kan worden gecontroleerd of de pootring aan de wettelijke vereisten voldeed. Verzoeker stelt dat met het doorknippen van de pootring het bewijs verloren is gegaan omdat de ring bij het doorknippen zijn oorspronkelijke vorm heeft verloren.

1.2. Het proces-verbaal van 22 januari 2005 vermeldt het volgende: "Omdat mij, W., was gebleken dat aan deze gesloten pootring was geknoeid heb ik het dierenwelzijn laten prevaleren boven het intact houden van deze ring. Ik heb daartoe de ring middels een tangetje doorgeknipt en vervolgens verwijderd".

1.3. De korpsbeheerder achtte de klacht ongegrond. Hij deelde mee dat de rechtbank in haar beslissing heeft overwogen dat, voor het bewijs, een foto van de ring voordat deze door de politie was losgeknipt - dus in aangetroffen toestand om de poot van de vogel - op zijn plaats geweest zou zijn geweest. Een dergelijke foto was er niet en dat valt achteraf te betreuren, aldus de korpsbeheerder. Uit de overweging van de rechtbank bleek volgens de korpsbeheerder impliciet echter ook, dat het voor de controle of de pootring aan de wettelijke vereisten voldeed niet noodzakelijk is om de pootring in stand te laten, mits maar deugdelijke fotografische opnamen worden gemaakt. Verder liet de korpsbeheerder weten dat het gebruikelijk is in dit soort onderzoeken om de ring eraf te knippen en deze voor eventueel later bewijs te bewaren, onder andere om het dierenwelzijn te waarborgen. De vogel hoeft dan niet meer in de volière gevangen te worden en ter hand te worden genomen, aldus de korpsbeheerder.

1.4. In het interne klachtonderzoek van de politie gaf politieambtenaar W. aan dat het gebruikelijk is in dit soort zaken om de pootring eraf te knippen en deze voor eventueel later bewijs te bewaren. Bovendien wordt hiermee het dierenwelzijn van de betrokken vogel gewaarborgd, aldus W. In het kader van het onderzoek van de Nationale ombudsman deelde W. mee dat een pootring nog als bewijs kan dienen als hij is doorgeknipt, omdat niet op de plek van de geconstateerde beschadiging wordt geknipt. Ten slotte gaf W. aan dat een doorgeknipte pootring in zijn bezit blijft en niet vernietigd wordt, zodat hij de ring eventueel op een strafzitting aan de rechter als bewijs kan tonen.

Beoordeling

1.5. Het beginsel van fair play houdt voor bestuursorganen in dat zij burgers de mogelijkheid geven hun procedurele kansen te benutten. Dit brengt met zich mee dat de politie bij de opsporing van strafbare feiten geen handelingen verricht, waardoor mogelijk bewijsmateriaal voor de burger om het tegendeel aan te tonen, verloren gaat.

1.6. De Nationale ombudsman overweegt het volgende. Dat betrokken politieambtenaar heeft besloten om het dierenwelzijn te laten prevaleren boven het intact houden van de pootring, is te begrijpen. Nu tevens niet gesteld kan worden dat de doorgeknipte pootring is

vernietigd (nu de ring nog in het bezit is van de betrokken politieambtenaar), of op zodanige wijze is beschadigd dat zij niet meer als bewijs kan dienen (nu de ring niet is doorgeknipt op de plek van de geconstateerde beschadigingen), kan niet van de politie gezegd worden dat zij in strijd met het beginsel van fair play heeft gehandeld. Hierbij verwijst de Nationale ombudsman wel naar zijn hierboven vermelde overweging dat het de voorkeur verdient om een foto te maken van de pootring terwijl deze nog aan de vogelpoot bevestigd is.

De onderzochte gedraging is op dit punt behoorlijk.

III. Ten aanzien van de weigering om aangifte op te nemen

Bevindingen

1.1. Verzoeker klaagt erover dat een ambtenaar van het regionale politiekorps Brabant-Noord heeft geweigerd om zijn aangifte in verband met het wegmaken van de goudvink ex artikel 350 van het Wetboek van Strafrecht, (zie Achtergrond, onder 5.) op te nemen, omdat er "geen verdachte was". Verzoeker meent dat de beslissing hierover aan de officier van justitie is.

1.2. De korpsbeheerder deelde in het kader van het onderzoek van de Nationale ombudsman mee de klacht op dit punt gegrond te achten. Hij liet weten dat het niet terecht was dat de aangifte terzake artikel 350 van het Wetboek van Strafrecht niet was opgenomen en bood verzoeker zijn excuses aan.

Beoordeling

1.3. Zoals eerder is vermeld, houdt het beginsel van fair play voor bestuursorganen in dat zij burgers de mogelijkheid geven hun procedurele kansen te benutten. Dit beginsel is onder meer uitgewerkt in de artikelen 161 en 163 van het Wetboek van Strafvordering (Sv). Artikel 161 Sv geeft een ieder die kennis draagt van een strafbaar feit de bevoegdheid daarvan aangifte te doen. In artikel 163 Sv is hierop aansluitend geregeld dat opsporingsambtenaren verplicht zijn om een aangifte van een strafbaar feit op te nemen (zie Achtergrond, onder 6.).

1.4. De Nationale ombudsman acht in beginsel weinig ruimte aanwezig voor een uitzondering op de verplichting om aangifte op te nemen omdat daarmee aan het Openbaar Ministerie, de voor opsporing verantwoordelijke instantie, de gelegenheid wordt ontnomen te beoordelen of er ter zake strafvervolging moet worden ingesteld. Een uitzondering kan alleen worden gemaakt in het geval dat al op voorhand, zonder enig verder onderzoek, en zonder de minste twijfel, kan worden vastgesteld dat de gedraging of gebeurtenis die ter kennis van de politie wordt gebracht niet te kwalificeren is al een strafbaar feit.

1.5. Met de korpsbeheerder is de Nationale ombudsman van oordeel dat de gedraging op dit punt in strijd is met het beginsel van fair play. Met instemming heeft de Nationale ombudsman van de excuses van de korpsbeheerder kennis genomen.

De onderzochte gedraging is niet behoorlijk.

B. Met betrekking tot het arrondissementsparket te 's-Hertogenbosch

I. Ten aanzien van het loslaten van de goudvink

Bevindingen

1.1. Verzoeker klaagt erover dat het arrondissementsparket te 's-Hertogenbosch onzorgvuldig heeft gehandeld door de vogel los te laten, nog voor de rechter een beslissing had genomen ten aanzien van de vordering strekkende tot onttrekking aan het verkeer van de goudvink.

1.2. De minister van Justitie liet weten het College van procureurs-generaal om inlichtingen te hebben gevraagd. Het College deelde mee dat uit het strafdossier blijkt dat op 11 maart 2005 de formele beslissingen zijn genomen om de goudvink bij de Dienst Regelingen te deponeren en, vooruitlopend op een rechterlijke beslissing tot onttrekking aan het verkeer van de goudvink, om ten aanzien van de goudvink "te handelen als verbeurd verklaard". Uit het registratiesysteem van het parket (COMPAS) blijkt dat laatstgenoemde opdracht feitelijk pas op 8 april 2005 is gegeven en vervolgens op 22 april 2005 weer is ingetrokken, aldus het College. Ten aanzien van de klacht stelde het College vast dat verzoekers goudvink vóór de rechterlijke beschikking van 24 juni 2005 is losgelaten, te weten op 1 april 2005. Dit is echter door de opslaghouders en bij wijze van vergissing gebeurd, aldus het College. Het College liet weten zich in de zienswijze van de hoofdofficier van justitie - dat het een betreurenswaardig incident betrof - te kunnen vinden. De vrijlating van verzoekers goudvink hield volgens het College geen verband met de beslagbeslissing van 11 maart 2005 om ten aanzien van de goudvink "te handelen als verbeurd verklaard", waarmee - achteraf gezien - ten onrechte werd vooruitgelopen op een gelijklopend oordeel van de rechtbank. De afwezigheid van het verband tussen de beslagbeslissing en de vrijlating van de goudvink wordt nog bevestigd door het feit dat, blijkens de gegevens uit COMPAS, de opdracht tot uitvoering van deze

beslagbeslissing eerst op 8 april 2005 naar de bewaarder is gegaan (en overigens op 22 april 2005 weer ingetrokken), op een tijdstip dat de goudvink derhalve al was vrijgelaten, aldus het College. Het College achtte de klacht ongegrond. De minister liet weten zich met dit standpunt te verenigen.

Beoordeling

1.3. Het verbod van misbruik van bevoegdheid houdt in dat bestuursorganen een bevoegdheid niet gebruiken voor een ander doel dan waartoe die bevoegdheid is gegeven.

1.4. De opslaghouder valt onder verantwoordelijkheid van de Dienst Regelingen van het Ministerie van LNV. Het staat vast dat de inbeslaggenomen goudvink door de opslaghouder op 1 april 2005 is losgelaten, terwijl de rechter op dat moment nog geen beslissing ten aanzien van de vordering strekkende tot onttrekking aan het verkeer van de goudvink had genomen. Hoewel bij de beslagbeslissing van 11 maart 2005 om ten aanzien van de goudvink "te handelen als verbeurd verklaard", onterecht is vooruitgelopen op een beslissing van de rechter, concludeert het College terecht dat er geen verband bestaat met de vrijlating van de goudvink op 1 april 2005, nu de beslagbeslissing van 11 maart 2005 pas op 8 april 2005 naar de bewaarder is gegaan (en op 22 april 2005 weer is ingetrokken). Nu het loslaten van de goudvink door de opslaghouder zonder medeweten van het parket heeft plaatsgevonden, mist de klacht over het parket in zoverre feitelijke grondslag.

1.5. De Nationale ombudsman is van oordeel dat, indien de goudvink niet per abuis door de opslaghouder was losgelaten op 1 april 2005, dit na 8 april 2005 vermoedelijk wel in opdracht van het parket was geschied. Immers het parket had in strijd met de Handleiding inbeslagneming (zie Achtergrond, onder 4.), vooruitlopend op een beslissing van de rechter in het kader van de inbeslagnaming, besloten om ten aanzien van de inbeslaggenomen goudvink "te handelen als verbeurd verklaard".

In zoverre is de onderzochte gedraging op dit punt niet behoorlijk.

II. Ten aanzien van de verklaringen over de inbeslaggenomen goudvink

Bevindingen

1.1. Verzoeker klaagt erover dat de officier van justitie 's-Hertogenbosch in strijd met de werkelijkheid, tijdens de behandeling van de vordering tot onttrekking aan het verkeer van de in beslaggenomen goudvink op 24 juni 2005, heeft verklaard dat de goudvink nog bij de bewaarder aanwezig was en in goede gezondheid verkeerde. Verzoeker geeft aan dat de officier van justitie deze mededelingen desgevraagd aan de rechter had gedaan, terwijl achteraf bleek dat zijn vogel ongeveer twee maanden voor de zitting was losgelaten.

1.2 Een door verzoeker opgegeven getuige, die op 24 juni 2005 bij de zitting aanwezig was, verklaarde dat de officier van justitie op de vraag van de rechter naar de toestand van de goudvink, antwoordde dat "de goudvink in een aparte kooi zit en in blakende gezondheid verkeert" (of woorden van die strekking).

1.3. Ten aanzien van deze klacht stelde het College vast dat uit het proces-verbaal, dat naar aanleiding van de raadkamerzitting op 24 juni 2005 is opgemaakt, in ieder geval niet

blijkt dat de officier van justitie een opmerking van die strekking heeft gemaakt. Wel blijkt daaruit dat de officier van justitie tijdens de behandeling ter zitting heeft geconcludeerd dat de goudvink aan verzoeker kon worden geretourneerd en voorts dat hij niet heeft gepersisterd bij zijn vordering tot onttrekking aan het verkeer, aldus het College. Het College achtte de klacht ongegrond. De minister liet weten zich met dit standpunt te verenigen.

Beoordeling

1.4. Het vereiste van actieve en adequate informatieverstrekking houdt in dat bestuursorganen burgers met het oog op de behartiging van hun belangen actief en desgevraagd van adequate informatie voorzien. Dit brengt met zich mee dat een bestuursorgaan bij de voorbereiding van zijn handelingen informatie verwerft die is toegespitst op de context van die handelingen om desgevraagd de juiste informatie te kunnen verstrekken.

1.5. Het staat vast dat de officier van justitie tijdens de zitting van 24 juni 2005 niet de juiste informatie heeft verstrekt over de toestand van de inbeslaggenomen goudvink. Immers blijkt uit het proces-verbaal, dat naar aanleiding van de zitting is opgemaakt, dat de officier van justitie heeft geconcludeerd dat de goudvink aan verzoeker kon worden geretourneerd, terwijl de goudvink door de opslaghouder reeds op 1 april 2005 was losgelaten. Verzoeker mocht op grond van de door de officier van justitie verstrekte informatie aannemen dat zijn goudvink nog bij de opslaghouder aanwezig was.

Gelet op het tijdsverloop valt niet meer te achterhalen of de officier van justitie tevens opmerkingen heeft gemaakt over de gezondheidstoestand van de goudvink. Door mededelingen te doen over de verblijfplaats van de vogel, acht de Nationale ombudsman het echter voldoende aannemelijk dat de officier van justitie de suggestie heeft gewekt dat de vogel zich nog in een goede gezondheid bevond.

Nu de verstrekte informatie niet juist bleek, heeft de officier van justitie gehandeld in strijd met het vereiste van adequate informatieverstrekking.

De onderzochte gedraging is op dit punt niet behoorlijk.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van het regionale politiekorps Brabant-Noord is gegrond ten aanzien van:

de waarneming op het "blote oog" wegens schending van het motiveringsvereiste;

de weigering de aangifte op te nemen wegens schending van het beginsel van fair play.

niet gegrond ten aanzien van:

de beschadiging en vernietiging van de pootring.

Met instemming heeft de Nationale ombudsman ervan kennis genomen dat de korpsbeheerder verzoeker excuses heeft aangeboden ten aanzien van de weigering de aangifte op te nemen.

De klacht over het arrondissementsparket te 's-Hertogenbosch is

gegrond ten aanzien van:

de beslissing hoe te handelen met de inbeslaggenomen goudvink wegens misbruik van bevoegdheid;

de verklaring van de officier van justitie op 24 juni 2005 dat de goudvink nog bij de bewaarder aanwezig was en in goede gezondheid verkeerde, wegens schending van het vereiste van actieve en adequate informatieverstrekking.

niet gegrond ten aanzien van:

- het loslaten van de inbeslaggenomen goudvink.

Onderzoek

Op 31 januari 2006 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van de heer V te Vlijmen, met een klacht over een gedraging van het regionale politiekorps Brabant-Noord en een klacht over een gedraging van het arrondissementsparket te 's-Hertogenbosch.

Naar deze gedragingen, die worden aangemerkt als respectievelijk een gedraging van de beheerder van het regionale politiekorps Brabant-Noord en de minister van Justitie, werd een onderzoek ingesteld.

In het kader van het onderzoek werd de beheerder van het regionale politiekorps Brabant-Noord en de minister van Justitie verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben.

Daarnaast werd de betrokken politieambtenaar een aantal vragen gesteld. In verband met zijn verantwoordelijkheid voor justitieel politieoptreden werd ook de hoofdofficier van justitie 's-Hertogenbosch over de klacht geïnformeerd en in de gelegenheid gesteld zijn zienswijze kenbaar te maken, voor zover daarvoor naar zijn oordeel reden was. De genoemde hoofdofficier van justitie maakte van deze gelegenheid geen gebruik.

Tijdens het onderzoek kregen het regionale politiekorps Brabant-Noord, de minister van Justitie en verzoeker de gelegenheid op de door ieder van hen verstrekte inlichtingen te reageren.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen.

De korpsbeheerder, verzoeker en de betrokken ambtenaar deelden mee zich met de inhoud van het verslag te kunnen verenigen.

De minister van Justitie gaf binnen de gestelde termijn geen reactie.

Informatieoverzicht

De bevindingen van het onderzoek zijn gebaseerd op de volgende informatie:

1. Verzoekschrift van 27 januari 2006, met bijlagen betreffende onder meer de correspondentie tussen verzoeker en betrokken instanties met betrekking tot de inbeslagname van de goudvink, het tegen verzoeker op 22 januari 2005 opgemaakte proces-verbaal en de beslissing van de rechtbank van 24 juni 2005 inzake de vordering van de officier van justitie tot onttrekking aan het verkeer van de goudvink.

Standpunt van de minister van Justitie van 29 juni 2006, met bijlagen.

Standpunt van de korpsbeheerder van 20 juli 2006, met bijlagen.

Nadere reactie van verzoeker van 10 augustus 2006.

Reactie van de korpsbeheerder van 3 november 2006.

Aanvullende reactie van verzoeker van 19 december 2006.

Telefonische verklaring van de door verzoeker opgegeven getuige M. van 15 maart 2007.

Verklaring van betrokken opsporingsambtenaar W. van 10 april 2007.

Bevindingen

Zie onder Beoordeling.

Achtergrond

1. Flora- en faunawet

Artikel 4, eerste lid, sub b

"Als beschermde inheemse diersoort worden aangemerkt:

b. alle van nature op het Europese grondgebied van de Lid-Staten van de Europese Unie voorkomende soorten vogels met uitzondering van gedomesticeerde vogels behorende tot bij algemene maatregel van bestuur aangewezen soorten;"

2. Regeling afgifte en kenmerken gesloten pootringen en andere merktekens

Artikel 1, sub e

"In deze regeling wordt verstaan onder:

e. gesloten pootring: individueel gemerkte, ononderbroken ring of manchet, zonder enige naad of las, waarmee op geen enkele wijze is geknoeid en waarvan het formaat zodanig is dat hij, nadat hij in de eerste levensdagen van de vogel is aangebracht, niet kan worden verwijderd wanneer de poot van de vogel zijn definitieve omvang heeft bereikt."

Artikel 5

"Een in Nederland in gevangenschap geboren en gefokt exemplaar van in *bijlage 1* bij deze regeling opgenomen soorten vogels is voorzien van een in Nederland afgegeven gesloten pootring met een, voorzover vermeld, in die bijlage vastgestelde maximale diameter."

Bijlage 1 als bedoeld in artikel 5

"(....)

Pyrrhula pyrrhula goudvink PASSERIFORMES: 3,0

(groot) FRINGILLIDAE

(....)"

Artikel 13, eerste lid

"Het is verboden:

a. planten of producten van planten, of dieren dan wel eieren, nesten of producten van dieren, behorende tot een beschermde inheemse of beschermde uitheemse plantensoort onderscheidenlijk een

beschermde inheemse of beschermde uitheemse diersoort, of

b. dieren behorende tot een niet beschermde uitheemse diersoort, te koop te vragen, te kopen of te verwerven, ten verkoop voorhanden of in voorraad te hebben, te verkopen of

ten verkoop aan te bieden, te vervoeren, ten vervoer aan te bieden, af te leveren, te gebruiken voor commercieel gewin, te huren of te verhuren, te ruilen of in ruil aan te bieden, uit te wisselen of tentoon te stellen voor handelsdoeleinden, binnen of buiten het grondgebied van Nederland te brengen of onder zich te hebben."

Opmerking:

Eerste lid, onderdeel b, is nog niet in werking getreden.

3. Wet op de economische delicten

Artikel 1a Wet op de economische delicten

"Economische delicten zijn eveneens:

1°. overtredingen van voorschriften, gesteld bij of krachtens:

de Bestrijdingsmiddelenwet 1962, de artikelen 2, eerste lid, 2a, 2b, eerste lid, 10, eerste lid, 13, 16a en 16aa, en 25d, vierde en achtste lid;

de Deconstructiewet, de artikelen 4, 5, eerste en tweede lid, en artikel 23;

de Flora- en faunawet, artikel 13, eerste lid;

(...)"

4. Handleiding inbeslagneming (artikel 94 WvSv)

"De Hoge Raad heeft in een arrest van 31 maart 1998, NJ 1998, 779 gesteld dat de procedure van art. 116, derde lid juncto art. 116, tweede lid, sub c WvSv met onvoldoende waarborgen is omgeven en dat

de officier van justitie alleen indien degene bij wie het voorwerp in beslag is genomen heeft verklaard dat het hem toebehoort én deze daarvan schriftelijk afstand heeft gedaan, kan gelasten dat ten aanzien van dat voorwerp wordt gehandeld als ware verbeurd verklaard of onttrokken aan het verkeer."

Een en ander betekent dat het OM niet meer kan beslissen tot 'handelen als ware onttrokken verklaard' danwel 'handelen als ware verbeurd verklaard', tenzij de verdachte/beslagene heeft verklaard dat het voorwerp van hem is, hem toebehoort, én hij er afstand van doet. Zonder 'afstandsverklaring' én 'verklaring van toebehoren' van verdachte/beslagene, dient

een zitting te volgen om toch een verbeurdverklaring van een inbeslaggenomen goed te bewerkstelligen;

een separate vordering ex artikel 552f WvSv te worden ingediend om hetzelfde resultaat te bereiken als 'handelen als ware onttrokken aan het verkeer.'

5. Wetboek van Strafrecht

Artikel 350

"1. Hij die opzettelijk en wederrechtelijk enig goed dat geheel of ten dele aan een ander toebehoort, vernielt, beschadigt, onbruikbaar maakt of wegmaakt, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste twee jaren of geldboete van de vierde categorie.

2. Gelijke straf wordt toegepast op hem die opzettelijk en wederrechtelijk een dier dat geheel of ten dele aan een ander toebehoort, doodt, beschadigt, onbruikbaar maakt of wegmaakt."

6. Wetboek van Strafvordering

Artikel 161

"Ieder die kennis draagt van een begaan strafbaar feit is bevoegd daarvan aangifte te doen."

Artikel 163

"(...)

5. Tot het ontvangen van de aangiften bedoeld in de artikelen 160 en 161, zijn de opsporingsambtenaren, en tot het ontvangen van de aangiften bedoeld in artikel 162, de daarbij genoemde ambtenaren verplicht

(...)."